

ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น

Parents' Attitudes Toward their Adolescent Child having Friends of the Opposite Sex

อัจฉรา ชัยชาณ¹, พร้อมจิตร ห่อนบุญheim², สุภาพร อาญาเมือง¹, อรัญญา ทองก้อน¹Atchara Chaichan¹, Promjit Hornboonherm², Supaporn Aryamuang¹, Aranya Thongkorn¹

Received: 31 October 2015; Accepted: 4 April 2016

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือพ่อแม่ที่มีลูกอายุระหว่าง 13-19 ปี จำนวน 190 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และส่วนที่ 2 ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น ประกอบด้วย 2 ด้าน คือด้านการคบเพื่อนต่างเพศในแบบคนรัก และด้านการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของแบบสอบถามคือ 0.86 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา เท่ากับ 0.72 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และเปรียบเทียบความแตกต่างค่ากลางโดยใช้สถิติทดสอบ Mann-Whitney U-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น แม่ (ร้อยละ 60) อายุอยู่ในช่วง 41-60 ปี (ร้อยละ 50.5) อายุเฉลี่ย 44.4 ปี (SD = 0.57) ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 49.5) เรียนจบชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 36.8) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 79.5) และประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 68.9) กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น ด้านการคบเพื่อนต่างเพศในแบบคนรักมีทัศนคติในระดับดี ($\bar{x}$ = 3.16, SD = 0.90) และด้านการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.85, SD = 0.91) เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ พบว่าพ่อ แม่ มีทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิจัยพบว่าพ่อแม่มีทัศนคติในระดับดีกับการตั้งเงื่อนไขที่เข้มงวดจากการกลับบ้านดึก และจะพึงเหตุผลก่อนในกรณีไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศโดยไม่ขออนุญาต นั้นแสดงว่าพ่อแม่ มีการพูดคุยกับลูกอย่างมีเหตุผล สิ่งเหล่านี้จะทำให้ลูกมีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศและส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตรงข้าม ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากปัญหาพฤติกรรมทางเพศได้

คำสำคัญ: ทัศนคติ พ่อแม่ วัยรุ่น เพื่อนต่างเพศ

Abstract

This research survey aimed to explore parents' attitudes toward their adolescent children having friends of the opposite sex. A total of 190 parents (both mother and father), who had an adolescent child aged 13-19 years old, were selected by the stratified random sampling technique. Data were collected through a questionnaire. The questionnaire consisted of 2 parts: (1) personal data and (2) parents' attitudes toward their adolescent children having friends of the opposite sex. The second part comprised two aspects: (1) associating with a friend of the opposite sex as a lover, and (2) hanging out with a friend of the opposite sex. The Content Validity Index was 0.86 and the Alpha Cronbach's Coefficient Reliability was 0.72. The data were analyzed by descriptive statistics and Mann-Whitney U-test.

The results revealed that the majority of the sample group were female (60%) aged between 41-60 years old (50.5%). The age average of the samples was 44.4 (SD = 0.57). Most of them had an income between 5,001-10,000

¹ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Lecturer, Faculty of Nursing, Mahasarakham University, Mahasarakham province, Thailand, 44150.

² Associate Professor, Faculty of Nursing, Mahasarakham University, Mahasarakham province, Thailand, 44150.

Baht per month (49.5%). Some graduated from primary school (36.8%), married (79.5%), Many of them earned a living from agricultural work (68.9%). The attitudes of the parents toward their adolescent children having friends of the opposite sex in the aspect "associating with a friend of the opposite sex as a lover" was at the *good* level ($\bar{x}$ = 3.16, SD = 0.90), and their attitudes to the aspect "hanging out with a friend of the opposite sex" was at the *moderate* level ($\bar{x}$ = 2.85, SD = 0.91). When taking the gender of the parents into consideration, it was found that there was no significant difference in their attitudes toward their adolescent children having friends of the opposite sex, at the 0.05 level.

Moreover, the parents' attitudes involving cautioning their children against and explaining to them negative consequences of hanging out at night with a friend of the opposite sex and listening to the children's reason why they did that without prior permission, was at the *good* level. This indicated that the parents talked to their children with a reason, so their kids have trust in them, consult with them about sex related problems and have appropriate behavior with someone of the opposite sex; these are considered as the way to prevent risks associated with sex behavior problems.

Keywords: Attitude, Parents, Adolescent, Friends of the opposite sex

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้สึกนึกคิด ตามทฤษฎีของอีริคสัน (ค.ศ.1927)¹ อธิบายว่าวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่กำลังแสวงหาอัตลักษณ์ของตนเอง และเสริมสร้างความรับผิดชอบให้กับตนเอง ซึ่งมีรากฐานที่สำคัญมาจากครอบครัว ปัญหาที่พบในวัยนี้คือการที่ยังไม่ทราบว่าจะต้องทำอะไร ขาดความมั่นใจ ขาดความรอบคอบในการแก้ไขปัญหา ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ทำให้การคบเพื่อนกลายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะการคบเพื่อนต่างเพศ เนื่องจาก การใช้เวลาอยู่กับเพื่อนต่างเพศ เป็นเวลานานจะเกิดความผูกพันและเปลี่ยนความสัมพันธ์ จากเพื่อนกลายเป็นคนรัก เกิดความรักใคร่ และอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน² ด้วยเหตุที่วัยรุ่น เป็นวัยที่มีการสร้างฮอร์โมนเพศเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีความต้องการทางเพศเพิ่มมากขึ้น ทั้งวัยรุ่นชายและหญิงประกอบกับสภาพแวดล้อมและความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้มีการเข้าถึงสื่อโฆษณาต่างๆ ทางโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ได้ง่ายขึ้นรวมทั้งมีโอกาสเห็นการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศ จากสิ่งแวดลอมรอบตัว ทั้งจากกลุ่มเพื่อน² และบุคคลทั่วไป ผลการศึกษาของ ปฏิญญา เอี่ยมสำอางค์ และคณะพบว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นมักมีอิทธิพลจากทางสังคม วัยรุ่นมักจะมีการเลียนแบบทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลอื่น โดยเฉพาะเพื่อน เช่นการตั้งครีกรักในกลุ่มวัยรุ่น มักพบเพิ่มมากขึ้นหากวัยรุ่นนั้นมีเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน ตั้งครีกรัก³ และเด็กวัยรุ่นชายจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การดื่มสุรา การดูหนังโป๊นั้น เกิดจากการชักนำของเพื่อนเป็นสำคัญ⁴

พฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นนั้นมีหลายรูปแบบ มักเริ่มตั้งแต่การคบเพื่อนต่างเพศในลักษณะเพื่อน หัดเที่ยวคบหาดูใจกัน หลังจากนั้นมีการเพิ่มความสัมพันธ์เป็นคนรัก เมื่อมีความสนิทสนมกันมากขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อใจและอาจมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ การศึกษาที่ผ่านมามีพบว่าการคบเพื่อนต่างเพศของลูกในรูปแบบของคนรัก และการนัดพบกับเพื่อนต่างเพศนั้นค่อนข้างน้อย โดยพบว่าในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศของลูกในรูปแบบของคนรัก พุดคุยกับลูกเพียง ร้อยละ 7.9 ส่วนการนัดพบกับเพื่อนต่างเพศ พบ ร้อยละ 24.1^{5,6}

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีความเกี่ยวข้องกับการดูแล ความสนใจ ใส่ใจและการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานของพฤติกรรมที่สำคัญ หากพ่อแม่มีการเข้มงวดเรื่องการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม จะส่งผลให้สามารถควบคุมดูแลลูกตนเองในเรื่องต่างๆ ในชีวิตได้รวมทั้งการคบเพื่อนต่างเพศ นอกจากนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่ยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ ต้องการความอบอุ่นคุ้มครองและต้องการความช่วยเหลือในหลายโอกาส⁷ พ่อแม่จึงควรเข้าใจสภาพจิตใจของวัยรุ่น เพื่อชักจูงให้เดินไปตามวิถีทางที่ถูกต้อง วัยรุ่นจะมีการเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดที่เขาได้รับจากบรรยากาศที่พบภายในบ้าน ไปแสดงออกต่อบุคคลอื่นๆ ในสังคม สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และลูกที่อบอุ่น มีความผูกพันกันในทางที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมในทางบวกกับผู้อื่น และแสดงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคม⁷ สำหรับการวางรากฐานของพฤติกรรมและเจตคติเรื่องเพศ การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากผู้ปกครองหรือ พ่อ แม่ เป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการกำกับติดตามของพ่อแม่ก็เป็นปัจจัย

เสริมของการเกิดพฤติกรรมอีกด้วย ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนลูกในเรื่องเพศของ พ่อ แม่ที่ผ่านมา พบว่ามีการสอนเรื่องเพศของพ่อ แม่อยู่ในระดับปานกลาง^{9,10} พ่อ แม่ มีความเห็นว่าการพูดคุยเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่น ควรให้ลูกเป็นผู้เริ่มก่อน เพราะเป็นเรื่องส่วนตัวของลูก¹¹ ในขณะที่ช่วงวัยรุ่น ยังมีความต้องการให้ พ่อ แม่/ผู้ปกครองเป็นผู้ให้คำปรึกษา พูดคุย เพื่อให้เกิดความมั่นใจ และสามารถเผชิญปัญหาที่พบในอนาคตได้ หากพ่อ แม่ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการพูดคุยเรื่องเพศหรือพฤติกรรมทางเพศกับลูก ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรไม่ได้รับการแก้ไขและนำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น

การศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับส่งเสริม แม่ที่มีลูกวัยรุ่น โดยใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วม พบว่าแม่กลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรม มีทักษะการสื่อสารเพิ่มขึ้น และทัศนคติในการสื่อสารเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความมั่นใจในความรู้เรื่องเพศ และรู้เข้าใจปัญหาของวัยรุ่น จึงมีทัศนคติต่อการสื่อสารทางบวกมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าโปรแกรม¹²

ผลการสำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น พบว่าปัจจุบันวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และมีการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยในปีพ.ศ. 2550-2555 พบอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-24 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับคือ 50.1, 59.5, 76.5, 79.8, 89.5, 93.4 ต่อประชากร 100,000 คน¹³ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทำให้เกิดการตั้งครรภ์และการคลอดลูกของสตรีวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี ในปีพ.ศ. 2550-2555 เท่ากับ 49.7, 50.1, 50.1, 50.1, 53.6, 53.8 ต่อประชากรหญิง 1,000 คน¹³

สำหรับสถานการณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่ามีร้อยละการเกิดมีชีพของมารดาวัยรุ่น สูงที่สุดคือ ร้อยละ 19.6 รองลงมาคือ ภาคเหนือและภาคกลาง ร้อยละ 18.1 และ 17.98 ตามลำดับ¹⁴ ในจังหวัดที่เป็นพื้นที่วิจัย ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไม่เหมาะสม จนเกิดการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น โดยในปี พ.ศ. 2554 พบร้อยละของการเกิดมีชีพของทารกแรกเกิดในมารดาที่เป็นวัยรุ่น สูงเป็นอันดับ 10 ของประเทศ และในปี พ.ศ. 2555 พบร้อยละของการเกิดมีชีพของทารกแรกเกิดในมารดาที่เป็นวัยรุ่น สูงเป็นอันดับ 5 ของประเทศ¹⁴ ซึ่งถือว่ามีการเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด

จากสถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในส่วนของ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่ส่งผลให้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่ได้รับการแก้ไขและนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นแม้ว่าจะมีมาตรการต่างๆ ในการเข้าไปแก้ไขปัญหาโดย

ตลอด ผู้วิจัยเห็นว่าการมุ่งความสนใจไปที่วัยรุ่นฝ่ายเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะช่วยให้วัยรุ่นมีวิถีชีวิตที่ถูกต้อง ห่างไกลจากปัญหาอันเนื่องมาจากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในมิติของพ่อ แม่ โดยเริ่มจากประเด็นทัศนคติของพ่อ แม่ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น ในด้านการคบเพื่อนต่างเพศในแบบคนรัก และด้านการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างค่ากลางของเพศและทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น

วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พ่อ หรือแม่ที่อาศัยอยู่ในตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อหรือแม่ ที่อาศัยอยู่ที่ ตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ และมีลูกอยู่ในช่วง อายุ 13-19 ปี เป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็ได้ ในตำบลแห่งนี้มี 29 หมู่บ้าน จำนวน 3,000 ครอบครัว เนื่องด้วยแต่ละหมู่บ้านมีความแตกต่างกันของจำนวนครอบครัว เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนประชากรมากที่สุด จึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling โดยแบ่งหมู่บ้านเป็น 3 กลุ่มตามจำนวนครอบครัว ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือหมู่บ้านที่มีจำนวนครอบครัว < 100

กลุ่มที่ 2 คือหมู่บ้านที่มีจำนวนครอบครัว 101 – 200

กลุ่มที่ 3 คือหมู่บ้านที่มีจำนวนครอบครัว > 201

จากนั้นเลือกครอบครัวในแต่ละกลุ่มโดยวิธีจับสลาก กลุ่มละ 1 ครอบครัว ผลการจับสลากได้ทั้งหมด 3 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 20 และหมู่ที่ 22 ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่ม หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่น อายุระหว่าง 13-19 ปี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 190 คน ในจำนวนนี้เป็นแม่ จำนวน 114 คน และพ่อ จำนวน 76 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกเข้ากลุ่มตัวอย่าง

- พ่อ หรือ แม่ ที่มีลูกอยู่ในช่วงวัยรุ่น (อายุ 13-19 ปี) ซึ่งมีลูกทั้งเพศหญิงเพศชาย หรือมีลูกเฉพาะเพศหญิงหรือเพศชายก็ได้

- สามารถอ่านออก และสื่อสารได้

- ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ ผู้วิจัยเสนอคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ และขออนุญาตจากผู้นำชุมชน เพื่อดำเนินการวิจัย ก่อนเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียด ของแบบสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรักษาความลับ ของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอ เป็นภาพรวม ไม่ระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลในผลการศึกษา กลุ่ม ตัวอย่างสามารถปฏิเสธไม่เข้าร่วมการวิจัยได้ โดยไม่มีผลเสีย ใดๆ หลังจากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นยินยอมเข้าร่วมการ วิจัย

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอาชีพ

ส่วนที่ 2 ทักษะการรับมือต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของลูกวัยรุ่น แบ่งเป็น 2 ด้านคือ 1) ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ในแบบคนรัก มีข้อคำถาม 9 ข้อ และ 2) ด้านการไปเกี่ยวกับ เพื่อนต่างเพศ มีข้อคำถาม 6 ข้อ แบบสอบถามทั้งสองด้านมี ทั้งข้อคำถามเชิงลบ และเชิงบวก แบบสอบถามแต่ละส่วนมี ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ให้เลือกตอบ ข้อใดข้อหนึ่ง โดยคำตอบมีตั้งแต่ ไม่เห็นด้วย ถึง เห็นด้วยมาก ซึ่งมีการกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก

เกณฑ์การแปลความระดับของทักษะการรับมือ โดยคิดจาก ค่าพิสัย/ จำนวนอันตรภาคชั้น โดยแบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้¹⁵

1.00 - 2.00	ไม่ดี
2.01 - 3.00	ปานกลาง
3.01 - 4.00	ดี

แบบสอบถามนี้ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำกลุ่มการพยาบาล ครอบครัว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (CVI) เท่ากับ 0.86 ถือว่ามีความ สอดคล้องของเนื้อหา¹⁶ จากนั้นนำไปทดลองใช้ กับบุคคลที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำ มาทดสอบ ผลการวิเคราะห์ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบ์คัลล์ฟา เท่ากับ 0.72¹⁷

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัย ผู้วิจัย ประสานงานกับผู้นำชุมชนในพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลปี พ.ศ. 2553 โดยเข้าพบกลุ่ม ตัวอย่างตามครัวเรือน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลชุดละประมาณ 5-10 นาที ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนออกจากพื้นที่วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของ ประชากร เช่น อายุ เพศ การศึกษา สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ ทดสอบ Mann-Whitney U-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของเพศและทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องทัศนคติของพ่อแม่กับการคบเพื่อนต่าง เพศของลูกวัยรุ่น มีผลการศึกษาดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแม่ที่มีลูกวัยรุ่น (ร้อยละ 60) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41-60 ปี (ร้อยละ 50.5) รายได้ส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 5,000 -10,000 บาท (ร้อยละ 49.5) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา (ร้อยละ 36.8) ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 79.5) ส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 68.9) รายละเอียดดังแสดงใน (Table 1)

ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของ ลูกวัยรุ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการคบเพื่อน ต่างเพศของลูกวัยรุ่นทั้ง 2 ด้านพบว่าด้านการคบเพื่อนต่าง เพศในแบบคนรักมีทัศนคติในระดับดี ($\bar{x} = 3.16$, $SD = 0.90$) และด้านการไปเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ มีค่าเฉลี่ยน้อยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$, $SD = 0.91$)

ด้านการคบเพื่อนต่างเพศในแบบคนรัก พบว่ากลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับดี กับข้อความ “ไม่คิดว่าการ มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นการทดสอบความเป็นลูกผู้ชาย” ($\bar{x} = 3.62$, $SD = 0.79$) รองลงมาคือ ข้อความ “ไม่ยินยอมให้ ลูกนำเพื่อนต่างเพศมาพักที่บ้าน” ($\bar{x} = 3.51$, $SD = 0.81$) และ “ไม่ยอมรับการพาเพื่อนต่างเพศเข้าบ้าน” ($\bar{x} = 3.51$, $SD = 0.78$)

Table 1 Descriptive statistics of Personal Data of Sample (n=190)

Personal Data	n	Percentage
Sex		
Female (Mother)	114	60
Male (Father)	76	40
Age		
< 40 years	86	45.3
41-60 years	96	50.5
≥ 61 years	8	4.2
Average ages = 44.4 years , SD = 0.57		
Incomes (Per month) Baht		
< 5,000	85	44.7
5,001 – 10,000	94	49.5
>10,001	11	5.8
Average incomes = 6,188.63 Baht/month, SD = 3.40		
Educational level		
No study	24	12.1
Primary school	70	36.8
Secondary school	59	31.1
Diploma	11	5.8
Bachelor	27	14.2
Marital status		
Couple	151	79.5
Widow	16	8.4
Divorce	15	7.9
Did not give information	8	4.2
Occupation		
Government employee	21	11.1
Private employee	24	12.6
Business Owners	11	5.8
Farmers	131	68.9
No job	3	1.6

ด้านการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับดี กับข้อความ “จะตักเตือนชี้แจงผลเสียจากการกลับบ้านดึก” ($\bar{x}$ = 3.50, SD = 0.74) รองลงมาคือ ข้อความ “ไม่ยินยอมให้ลูกนำเพื่อนต่างเพศมาพักที่บ้าน”

รองลงมาคือ “หากลูกไปเที่ยวโดยไม่ได้รับอนุญาต ควรถามหาเหตุผลและฟังคำอธิบายก่อนเสมอ” ($\bar{x}$ = 3.43, SD = 0.79) รายละเอียด ดังแสดงใน (Table 2)

Table 2 Average, Standard Deviation of Parents' attitudes toward their adolescent child having friends of the opposite sex in part of adolescent could have a romantic friendship of the opposite sex (n=190)

Items	Attitude level		Interpret of attitude level
	Mean	SD	
1. Associating with a friend of the opposite sex as a lover			
1.1 You will blame and not allow them to keep in touch any longer.	2.46	0.91	Moderate
1.2 You will let them keep in touch, but in the sight of adults.	3.29	0.85	Good
1.3 Your child can associate with that person as he/she pleases, and you don't mind.	2.89	1.06	Moderate
1.4 You neither support nor promote dating while studying.	3.24	0.93	Good
1.5 You give your child freedom to have a friend of the opposite sex.	2.44	1.02	Moderate
1.6 You think that having sex during study is a test of "manliness".	3.62	0.79	Good
1.7 You view that having sex during study is a common thing.	3.46	0.91	Good
1.8 You allow your child to bring a friend of the opposite sex to stay at your house.	3.51	0.84	Good
1.9 You permit your child to bring a friend of the opposite sex to the house.	3.51	0.78	Good
Overall part 1	3.16	0.90	Good

Table 3 Average, Standard Deviation of Parents' attitudes toward their adolescent child having friends of the opposite sex in part of adolescent having friends of the opposite sex as traveling

Items	Attitude level		Interpret of attitude level
	Mean	SD	
2. Hanging out with a friend of the opposite sex			
2.1 If your child gets home late at night, you will blame or punish him/her and tell him/her not to do it again.	1.89	0.97	Poor
2.2 You will explain to your child negative consequences of getting home late at night.	3.50	0.74	Good
2.3 With a number of reasons, you don't permit your child to hang out with a friend of the opposite sex.	2.20	1.01	Moderate
2.4 If a child has hung out without prior permission, he/she should be blamed or punished so that he/she recognizes this is something they should never do.	3.05	0.86	Good
2.5 Once a child has hung out without permission, a parent should always ask and listen to his/her reason for doing that.	3.43	0.79	Good
2.6 A child should not be blamed or punished even though he/she has hung out without permission.	3.02	1.09	Good
Overall part 2	2.85	0.91	Moderate

การเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศและทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น

พบว่าเพศที่ต่างกันมีทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังแสดงใน (Table 4)

Table 4 Mann-Whitney U-test of between sex and parents' attitudes toward their adolescent child having friends of the opposite sex (n =190)

Attitude	Sex	Z	P-value
Parents' attitudes	Male (Father)	-0.73	0.28
	Female (Mother)		

*Significant at $\alpha = 0.05$

วิจารณ์และสรุปผล

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ยประมาณ 44 ปี (SD = 0.57) ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erickson's psychosocial theory) พบว่าอยู่ในขั้นที่ 7 ขั้นห่วงชนรุ่นหลังกับคิดถึงแต่ตนเอง (Generativity VS Stagnation) ขั้นนี้อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลางหรือวัยกลางคนเป็นวัยแห่งความเป็นพ่อแม่ที่แท้จริง จะต้องแสดงความรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างครอบครัว อบรมสั่งสอนลูกหลานให้เป็นคนดี และประสบความสำเร็จในชีวิต¹ สะท้อนถึงความเหมาะสมของช่วงวัยที่จะมีลูกวัยรุ่นและเมื่อพิจารณาถึงผลการวิเคราะห์ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่นแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในระดับดี กับข้อความที่ว่า "คบได้แต่ต้องอยู่ในสายตาผู้ใหญ่" และ "ไม่สนับสนุนหรือส่งเสริมการมีแฟนในวัยเรียน" เนื่องจากเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อเรียนของลูก ต้องการให้ลูกสำเร็จการศึกษา และประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นทัศนคติที่บ่งบอกถึงวุฒิภาวะตามช่วงวัยและการทำหน้าที่ในบทบาทของพ่อแม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภารดี บุญเพิ่ม ที่ทำการศึกษารื่อง การสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวสอนลูกให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศและรู้จักกาลเทศะ ร้อยละ 94.3 และพ่อแม่ส่วนใหญ่จะสอนเรื่องสัมพันธภาพ และสังคมวัฒนธรรม^{9,18} และผลการศึกษาดังกล่าวยังพบว่า พ่อแม่มีการเข้มงวดเรื่องการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้พ่อแม่ควบคุมดูแลลูกตนเองในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าทัศนคติของพ่อแม่อยู่ในระดับดี ในข้อความ "ลูกต้องอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่" ($\bar{x} = 3.29$, SD = 0.85) และ "หากลูกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศจะตักเตือนชี้แจงผลเสียจากการกลับบ้านดึก" ($\bar{x} = 3.50$, SD = 0.74) และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเสถียร และคณะพบว่า ร้อยละ 98.1 เห็นด้วยว่าพ่อแม่ควรกำชับลูกเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศหญิงให้รักษาวนลงวนตัว ชายให้มีความรับผิดชอบ และให้เกียรติผู้หญิง¹¹ และการศึกษาของ กัญญนันท์ ภัทร์สรณ์ศิริ

พบว่าบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่สามารถลดผลกระทบ เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ แต่หากพ่อแม่ มีความขัดแย้งกัน ปัญหาต่างๆ อาจเพิ่มขึ้น¹⁹

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติตามเพศ พบว่าพ่อและแม่ มีทัศนคติเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติและการสอนเพศศึกษากับลูกวัยรุ่น ลูกวัยรุ่นมีความต้องการให้ทั้งพ่อ และแม่พูดคุยและสอนเรื่องเพศ เนื่องจากเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดมากที่สุด¹¹ นอกจากนี้พ่อแม่ ควรให้ความรู้ คำแนะนำในการหลีกเลี่ยงสิ่งชั่วร้ายทางเพศ สอนลูกสาวให้รักษาวนลงวนตัว สอนให้ลูกชายให้เกียรติผู้หญิงและไม่ฉวยโอกาส และเปิดโอกาสให้ได้เข้าสังคมกับเพื่อนต่างเพศดีกว่าปิดกั้น ซึ่งจะทำให้ลูกหนีไปสังสรรค์ในที่ลับตาผู้ใหญ่ แล้วเกิดความพลาดพลั้งโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์¹⁹ หากพ่อแม่และแม่ มีทัศนคติที่ดี และเหมาะสมแล้ว ลูกวัยรุ่นก็ย่อมมีทัศนคติที่ดีตามไปด้วย เนื่องจากลูกมีการเรียนรู้และเลียนแบบบิดา มารดาซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธปัญญา (Social cognitive learning theory) ของบันดูรา เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่มักเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว²⁰

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. พ่อแม่ควรให้คำแนะนำในการคบเพื่อนต่างเพศของลูกวัยรุ่น
2. พ่อ แม่ควรให้ลูกขออนุญาตก่อนไปเที่ยวนอกบ้านกับเพื่อนต่างเพศ
3. เมื่อลูกทำผิดควรพูดจาด้วยเหตุผลเพื่อให้ลูกวัยรุ่นเกิดความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาที่พบ
4. พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัวต่อลูกที่เป็นวัยรุ่น เพราะเป็นวัยที่สังเกตและหาแนวทางในการปฏิบัติตน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สนับสนุนทุนวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
2. สัจจา ทาโต. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรของวัยรุ่นไทย. วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 2550; 1(2):19-30.
3. ปฏิญา เอี่ยมสำอางค์, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, พรนภา หอมสินธุ์. ปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ซ้ำที่ไม่ตั้งใจของวัยรุ่น. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา 2556; 8(1): 55-67.
4. วรวรรณ์ ทิพย์วาริรมย์, อาภาพร เผ่าวัฒนา และปัญญรัตน์ ลากวงค์วัฒนา. ปัจจัยที่ใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก. วารสารพยาบาลสาธารณสุข 2556; 27(1): 31-45.
5. ศิริรัตน์ พันแก้ว และลำปาง แม่นมาตย์. แนวทางป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรตอนต้น (ปวช.) ที่ศึกษาในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานอนแก่นเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. Proceeding ในการประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 2 “ชุมชนท้องถิ่น:พลังแห่งการปฏิรูปประเทศไทย. 7 สิงหาคม 2557.
6. Nair MKC, Leena ML, Paul MK, Pillai HV, Babu G, Russell PS, et al. Attitude of Parents and Teachers towards Adolescent Reproductive and Sexual Health Education. Indian J Pediatr 2012; 79 (Suppl 1): S60–S63.
7. นวรัตน์ ศรีรัฐเพชร. สัมพันธภาพของพ่อแม่-ลูก กับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของวัยรุ่น. ปรินญาณินพนธ์ (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2539.
8. วัชรภรณ์ บัตรเจริญ, ปาหนัน พิษขยิกัญญาและอาภาพร เผ่าวัฒนา. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2555. 42(1); 30-40.
9. สุรีย์พร กฤษเจริญ, กัญจนี พลอินทร์, จูติพร อิงคถาวรวงศ์ และจรัญ ศรีทวีวัฒน์. การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก. สงขลานครินทร์เวชสาร 2551. 26(1); 61-70.
10. สุมิตรา เนียมกัน และโสภณภัทร ศรีไชย. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับลูกหลานที่เข้าสู่วัยแตกเนื้อหนุ่มเนื้อสาว. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 2556. 24(2); 36-46.
11. เสถียร เชื้อลี และนงเยาว์ ณรงค์แสง. ความรู้ ทัศนคติและรูปแบบการสอนเรื่องเพศศึกษาในครอบครัว กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2550.
12. กมลทิพย์ ทิพย์สังวาล, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรนภา หอมสินธุ์. ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของมารดาต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ระหว่างมารดาและลูกวัยรุ่นหญิงตอนต้น. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา 2013; 8(2): 69-80.
13. สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. เข้าถึงเมื่อ 2557 มกราคม 28. เข้าถึงได้จาก <http://rh.ana-mai.moph.go.th/home.html>
14. กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. เข้าถึงเมื่อ 2557 กันยายน 7. เข้าถึงได้จาก HYPERLINK “<http://bps.ops.moph.go.th/Healthinformation/index.htm>” <http://bps.ops.moph.go.th/Healthinformation/index.htm>.
15. ประกาย จิโรจน์กุล. การวิจัยทางการแพทย์: แนวคิดหลักการ และวิธีปฏิบัติ. โครงการสวัสดิการวิชาการสถาบันพระบรมราชชนก. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: ธนาเพลส ;2556.
16. อิศริฐฐ์ รินโรสง. การหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. เข้าถึงเมื่อ 2557 มิถุนายน 20. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/stats2researchs/student-of-the-month/johndoe>.
17. กัลยา วานิชย์บัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
18. ภารดี บุญเพิ่ม. การสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการพยาบาลครอบครัว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2544.
19. กัญญนันท์ ภัทร์สรณ์สิริ. บทบาทของพ่อแม่ในการอบรมดูแลลูกธิดาให้เป็นเยาวชนที่ดีของสังคมไทย. วารสารวิชาการปฐมวัน 2554.1(2); 23-26.
20. Bandura A. Social Learning Theory. Stand ford university. 1971. New York: General learning press.